

Sydänyhdistyksen mallisäännöt ja sääntöjen muuttaminen

16.2.2024

Otto Pasma ja Anna Autio ja Ulla Harala

Sisältö

Säännöt ja yhdistyslaki

Yhdistyslain keskeiset muutokset

Mallisääntöjen keskeiset muutokset

Yksi vai kaksi kokousta?

Uusien mallisääntöjen käyttöönotto

- Kokonaan
- Osittain

Käytännön kysymyksiä

Yhden kokouksen mallista siirtyminen kahden k.m.

Mikroyhdistyksen ns. kevennetty tilinpito lyhyesti

Yhdistyspalveluun tulevat aineistot

Sydänyhdistyksen säännöt ja lainsäädäntö

Sydänyhdistysten, kuten kaikkien muidenkin rekisteröityjen yhdistysten, toimintaa ohjaavat **yhdistyslaki**, **yhdistyksen säännöt** sekä **yhdistyksen omat päätökset**.

Yhdistyslaki sisältää pääosin erilaisia minimivaatimuksia tai reunaehtoja. Tarkempia ohjeita voidaan antaa lakia täydentävissä asetuksissa.

Yhdistyslain uudistus valmistui vuonna 2023. Säännöt eivät voi olla ristiriidassa yhdistyslain kanssa, mutta niiden tulee täsmentää niitä asioita, jotka laki jättää auki. Lakimuutoksen jälkeen Sydänliitto laati sydänyhdistysten käyttöön ajantasaiset **mallisäännöt**.

Uuden yhdistyslain hengessä uusissa mallisäännöissä noudatetaan logiikkaa, jonka mukaan kaikkia perusasioita ei enää kirjoiteta auki sääntöihin.

- Vanhoissa mallisäännöissä olevia yksityiskohtia, mm. vuosikokouksen pöytäkirjan pito, saattaa siksi puuttua mallisäännöstä. Tutut määräykset pätevät kuitenkin edelleen yhdistyslain nojalla.

Sydänyhdistyksen säännöt ja lainsäädäntö

Yhdistyslain lisäksi yhdistyksiä sitoo muukin Suomen lainsäädäntö, kuten kirjanpito-, tilintarkastus- ja henkilötietoja säätelevä henkilötietolaki.

Yhdistys ilmoittaa **aina** Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään yhdistysrekisteriin mm. yhdistyksen perustietojen, nimenkirjoittajien ja sääntöjen muuttamisesta.

Jos yhdistys muuttaa sääntöjään, tulevat ne voimaan vasta rekisteröinnistä PRH:hon.

- Ainoa poikkeus tähän on, että PRH:n ennakkotarkastamat säännöt voi yhdistyksen kokous päättä ottaa käyttöönsä ja soveltaa sisäisessä toiminnassaan välittömästi. Rekisteröimättömällä muutoksella ei saa olla vaikutusta yhdistyksen ulkopuolisiin tahoihin esimerkiksi nimenkirjoitusoikeuden muutoksen kautta.

Yhdistyslaki uudistui 2023 – keskeisimmät muutokset

Hallituksen päätösvallan delegointi

jäsenasioissa: Yhdistyksen hallitus voi jatkossa valtuuttaa jonkun muun tahon päättämään jäseneksi ottamisesta.

Yhdistyksen hallituksen päätöksenteko ilman

kokousta: Yhdistyksen hallituksen oikeus kokoontua haluamallaan tavalla kirjattiin lakiin. Hallitus voi päättämänsä menettelyn mukaisesti tehdä päätöksiä kokousta pitämättä, jollei säännöissä määrätä toisin.

Selvitysmenettely yhdistyksen purkautuessa:

Yhdistyksen purkamiseen liittyvää selvitysmenettelyä kevennettiin tietyiltä osin.

Kirjanpitolakia kevyempi tilinpitomalli: Pienten yhdistysten hallinnollista taakkaa kevennettiin sallimalla kirjanpitolakia kevyempi tilinpito. Yhdistys, jonka tulot ovat enintään 30 000 euroa/vuosi, voisi jatkossa käytännössä perustaa tilinpitonsa pitkälti pankin (sähköiseen) tiliote- ja tilitapahtumatietoihin.

Vahingonkorvausvelvollisuus: Yhdistyslain vahingonkorvausvelvollisuutta koskevan pykälän sanamuoto muuttuu: vahingonkorvausvelvollisuus koskee hallituksen ja toiminnantarkastajan lisäksi muita, jotka yhdistyksen sääntöjen perusteella hoitavat hallintoon kuuluvaa tehtävää. Vahingonkorvausvastuun vanhenemista rajataan ajallisesti.

Etäosallistuminen yhdistyksen kokoukseen sallitaan, ellei erikseen säännöissä rajata.

Yhdistyksen nykyiset säännöt ja mallisäännöt

Yhdistyksen kokoukset: yksi vai kaksi?

Kaikista yhdistyksen asioista päättävät viime kädessä yhdistyksen jäsenet yhdistyksen kokouksessa. Yhdistyksen kokous on siis yhdistyksen ylin päättävä elin.

Yhdistyksen kokous kutsutaan koolle sääntöjen mukaisesti yksi tai kaksi kertaa vuodessa.

Yhdistyksen säännöissä määrätään myös siitä, mitä asioita ainakin pitää käsitellä sääntömääräisissä kokouksissa.

Sääntöjä muutetaan aina yhdistyksen nykyisten sääntöjen määräämällä tavalla.

Sääntömuutoksesta (mukaan lukien nimenmuutos) ilmoitetaan aina PRH:lle.

Uudet mallisäännöt

Patentti- ja rekisterihallitus on ennakkotarkastanut mallisäännöt joulukuussa 2023. Jos yhdistys hyväksyy itselleen näiden mallisääntöjen mukaiset uudet säännöt, lisätään sääntömuutosilmoitukseen toinen alla olevista diaarinumeroista.

Ennakkotarkastus on voimassa 2 vuotta.

- Kahden kokouksen mallisääntöjen diaarinumero on **2023/776910Y**
- Yhden vuosikokouksen mallisääntöjen diaarinumero on **2024/803273Y**

Mallisäännöt löytyvät täältä:

[Yhdistyslaki ja yhdistyksen säännöt - Yhdistyspalvelu \(sydan.fi\)](#)

Keskeiset muutokset edellisiin mallisääntöihin (molemmat sääntömallit)

- jätettiin pois toiminta-alue ja piiri-/aluejärjestön nimi **1§**

- toiminnan tarkoitus/toimintamuodot: piiristä/alueesta käytetään sanaa "alueellinen jäsenjärjestö", toimintamuodot modernisoitu **2§**

- toiminta-alue: poistettu lause piirin määrittäjästä toiminta-alueesta **2§**

- jäsenen hyväksyminen: lisätty hallituksen valtuuttama taho jäsenten hyväksymisessä **3§**

- eroaminen/erottaminen: uusi sanamuoto jäsenyyden päättymisestä maksamattoman jäsenmaksun vuoksi **4§**

- hallitus: koko PJ ja 4–12 muuta varsinaista jäsentä sekä 0–4 yleisvarajäsentä, varajäsenen toimikausi on 1 **vuosi 6§**

- hallitus: hallituksen kokouksista tai päätöksistä on pidettävä pöytäkirjaa, ts. hallitus voi tehdä päätöksiä myös kokouksen ulkopuolella **6§**

- nimenkirjoittaminen: puheenjohtaja yksin, muut kaksin **7§ (vanhat §8)**

- tilintarkastus: poistettu maininta kertomuksen antoajasta, viitataan tilintarkastuslakiin **8§ (vanhat §9)**

- lisätty maininta yhdistyslain mahdollistamasta kevennetystä tilinpidosta **8§**

Keskeiset muutokset edellisiin mallisääntöihin (**molemmat sääntömallit**)

- poisto: Saavutetut jäsenedut säilyvät. Sellaisia saavutettuja etuja, joista pykälissä ei jo suoraan määrättäisi (esim. kunniajäsenen jäsenmaksut), ei yhdistyksillä yleensä ole. **§14 vanhoissa**
- kevennetyn tilinpidon mukanaan tuomat määreet, mm. sana vuosilaskelma, esiintyy useassa pykälässä

Keskeiset muutokset edellisiin mallisääntöihin (kahden kokouksen säännöt)

- kahden kokouksen mallissa sääntömääräisten kokouksen aikaikkunat muuttuivat hieman: maaliskuu-touko ja loka-marras **9§ (vanhoissa §10)**

- poisto: maininta yhdistyksen kokouksen pöytäkirjan pidosta **9§ (vanhoissa §10)**

- yhdistysten kokousten koollekutsuminen: kirjeillä tai sähköpostitse tai yhdistyksen kotipaikkakunnalla ilmestyvässä lehdessä, etäosallistumismahdollisuus mainittava kokouskutsussa **10§ (vanhoissa §11)**

- 11§ uusi alakohta 6) päätetään hallituksen jäsenten ja varajäsenten lukumäärä (**vanhoissa §12**)

Koollekutsumisesta: mallisäännöissä ei ole mainintaa kotisivuilla ilmoittamisesta.

- **Yhdistys voi sisällyttää tämän omiin sääntöihinsä, mutta silloin mallisäännöistä tulee "omat" säännöt**

Yhdistyksen sääntöjen muuttaminen mallisääntöjä käyttäen

Kun yhdistys muuttaa sääntönsä mallisääntöjen mukaisiksi kaikilta osin

Sääntömuutos alkaa siten, että yhdistyksen hallitus perehtyy mallisääntöihin huolella. Oman piirin/alueen asiantuntemusta kannattaa ehdottomasti hyödyntää. Jäsenille voi järjestää keskustelu- tai kuulemistilaisuuden aiheesta.

Hallitus valmistelee yhdistyksen kokoukselle esityksen uusiksi säännöiksi. Mallisäännöt siis kopioidaan yhdistyksen säännöiksi **ilman poistoja tai lisäyksiä**, mutta niihin lisätään oman yhdistyksen nimi ja kotipaikka.

Sääntömuutoksesta ilmoitetaan PRH:lle. Ilmoitukseen lisätään uudet säännöt **sekä mallisääntöversion diaarinumero**, mikä alentaa ilmoituksen hintaa. PRH ilmoittaa, kun säännöt on rekisteröity.

Erityisiä huomioita

Sääntömuutoksesta päätetään yhdistyksen nykyisten sääntöjen määrämällä tavalla. Muutos edellyttää yleensä $\frac{3}{4}$ kannatusta yhdistyksen kokouksessa.

Sääntömuutoksesta mainitaan kokouskutsussa.

Patentti- ja rekisterihallituksen sivuilla on [hyvät ohjeet yhdistyksen sääntömuutoksen tekemiseen](#) ja lomakkeiden/sähköisen kanavan käyttämiseen.

PRH ohjeistaa [sääntöjen kirjoitusasusta täällä](#).

Puheenjohtaja allekirjoittaa ilmoituksen.

Sääntöjen muutosilmoitus maksaa 55 euroa, jos säännöt on ennakkotarkastettu PRH:ssa

Yhdistyksen sääntöjen muuttaminen mallisääntöjä käyttäen

Kun yhdistys muuttaa sääntönsä mallisääntöjen mukaisiksi vain osittain

Yhdistys voi myös muuttaa sääntöjään, mutta noudattaa esitarkastettuja mallisääntöjä **vain osittain**.

Tällöinkin hallitus perehtyy mallisääntöihin ja keskustelee piirin/alueen ja jäsentensä kanssa.

Yhdistyksen hallitus laatii kokoukselle esityksen uusiksi säännöiksi mallisääntöjä mukaillen haluamillaan osin. Yhdistys saattaa esim. haluta säilyttää vanhoista säännöistä jonkin pykälän, joka ei ole ristiriidassa muiden pykälien kanssa.

Sääntömuutoksesta on mainittava kokouskutsussa ja se vaatii $\frac{3}{4}$ kannatusta mennäkseen läpi.

Ennakkotarkastus?

Yhdistyksen hallitus voi ennakkotarkastuttaa sääntöluonnoksen itse PRH:ssa tai **lähettää säännöt tarkastamattomina** ilmoituksen mukana. Tarkastuksen hinta on 385 euroa.

Sääntömuutokset ovat maksullisia. Sääntöjen muutosilmoitus maksaa 110 euroa, jos sääntöjä ei ole ennakkotarkastettu PRH:ssa

Jos uusissa säännöissä on lainvastaisia määräyksiä, PRH pyytää yhdistystä korjaamaan sääntöjä.

Patentti- ja rekisterihallituksen sivuilla on [hyvät ohjeet yhdistyksen sääntömuutoksen tekemiseen](#) ja lomakkeiden/sähköisen kanavan käyttämiseen.

PRH ohjeistaa [sääntöjen kirjoitusasusta täällä](#).

Käytännön kysymyksiä

Erovuoroisten arpominen

- Toteutetaan, kun uusien sääntöjen mukaisia henkilövalintoja tehdään
- Jäsenet valvovat

Puheenjohtaja valitaan suoraan kolmivuotiskaudelle

Kausien kesto 9 vuotta maksimissa

Yleisvarajäsenet

- Pitää valita järjestys ja päättää, kutsutaanko heidät aina hallituksen kokouksiin vai vain tarvittaessa

Missä kokouksessa voidaan tehdä päätös kevennettyyn tilinpitoon siirtymisestä?

- Missä vain, kunhan päätetään soveltaa seuraavan tilivuoden alusta

Pitääkö sydänyhdistysten hallitusten valtuuttaa taho hyväksymään jäseniä?

- Hallituksen pitää pöytäkirjaan valtuuttaa taho hyväksyä jäseniä ja jäsenten eroilmoituksia:
- "Valtuutetaan Sydänliiton toimihenkilöt hyväksymään jäseniä sekä teknisesti päättämään jäsenyyksiä yhteisesti sovitun prosessin mukaisesti."

Uudet jäsenet, erot ja erottamiset tulee jatkossakin todeta hallituksen pöytäkirjaan.

Jäsenmaksun päättäminen

- Yhdistyslain hengessä yhdistys päättää kokonaisjäsenmaksun, mutta päätöksessä huomioidaan jäsenmaksun kolmiosaisuus – laaditaan jäsenmaksutaulukko

Yhden kokouksen mallista siirtyminen kahden kokouksen malliin

Yhden kokouksen yhdistys siirtyy kahden kokouksen malliin

VALMISTELU

- Hallituksen on tehtävä päätös, esitetäänkö vuosikokoukselle
- Hallitus on kutsuttava koolle ja kokouksutsussa maininta sääntöjen muutoksesta
- Uudet säännöt etukäteen hallituksen jäsenille ja mahdollisuus tutustua vielä kokouksen aikana.
- Vuosikokouksen kutsussa sanamuotona voi olla vaikkapa, että "Kokouksessa käsitellään hallituksen esitys yhdistyksen sääntöjen muutoksesta. Muutoksen pääasiallinen sisältö on ... Sääntömuutosesitys on nähtävänä..."

VUOSIKOKOUS / päivitetty 24.2.24

- Vuosikokous valmistellaan ja kutsutaan koolle normaalisti nykyisten sääntöjen mukaisesti
- Sääntömuutos mainitaan kokouksutsussa.
- Sääntömuutos käsitellään omana kohtanaan esityslistan mukaisesti (ks. Yksityiskohtainen ohjeistus Yhdistyspalvelusta)
- Sääntömuutoksen hyväksyminen vaatii $\frac{3}{4}$ äänienemmistön.
- Pöytäkirjaan tulee liittää yhdistyksen uudet säännöt.
- Sähköinen ilmoitus PRH:lle (ks. Yksityiskohtainen ohjeistus Yhdistyspalvelusta)
- Tarkka ohjeistus kokouksen kulusta:

[Sydänyhdistyksen sääntömuutos - Yhdistyspalvelu \(sydan.fi\)](http://sydan.fi)

Mikroyhdistyksen tilinpito (kevennetty tilinpito)

Pienen yhdistyksen (mikroyhdistyksen) kevennetty tilinpito

Kirjanpitolakia kevyempi tilinpitomalli

Yhdistyslaissa pienten yhdistysten hallinnollista taakkaa kevennetään sallimalla kirjanpitolakia kevyempi tilinpito. Tämä mainitaan myös uusissa mallisäännöissä.

Yhdistys voi ottaa tilinpitomallin käyttöönsä, jos se ei harjoita liiketoimintaa ja jonka saamien avustusten ja muiden tulojen yhteenlaskettu määrä tilikaudella on enintään 30 000 euroa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella. Tarkemmat säännökset tilinpidon järjestelyistä ja sisällöstä annetaan [valtioneuvoston asetuksella](#).

Invalidiliitolla on mainio ohjevideo aiheesta: [Pienten yhdistysten kevennetty tilinpito | Invalidiliitto](#)

Edellyttääkö sääntömuutosta?

Yhdistys voi ottaa kevennetyn mallin käyttöönsä määräämällä siitä yhdistyksen säännöissä (sääntömuutos), tai vaihtoehtoisesti yhdistyksen kokous voi tehdä asiasta päätöksen, johon sovelletaan yhdistyksen sääntöjen muuttamista koskevia vaatimuksia enemmistöstä ja kokouskutsusta.

Huom. Jos yhdistyksellä on rahankeräyslupa tai se saa toimintaansa valtionavustuksia, tai sillä on tavoitteena tulevaisuudessa hakea rahankeräyslupaa tai avustuksia, sen on suositeltavaa selvittää rahoittajan tai viranomaisen kanta kevennettyyn tilinpitoon.

Vaihtoehtoja

Yleistä

Yleisen menettelytavan mukaan mikroyhdistyksen menot ja tulot merkitään tilinpitoon kultakin tilivuodelta.

Tapahtumista on tehtävä merkinnät niin, että mikroyhdistys voi jatkuvasti selvittää velkojen ja saamisten määrän ja tilinpidosta voidaan saada tarvittavat tiedot verovelvollisuuden sekä mahdollisten avustusten ehtojen täyttämiseksi.

Tilinpidon jokaisen tapahtuman on perustuttava kuittiin tai muuhun tositteeseen. Nämä yleiset menettelytavat koskevat kaikkia mahdollisia kirjanpitotapoja.

STEA on kertonut meille syyskuussa 2023, että jäsenjärjestöavustuksen saaminen ei estä kevennettyyn tilinpitoon siirtymistä.

 Otto Pasma 25.9.23 12:35 Muokattu 👍 ❤️ 😊 😮 🗨️ ⋮

Kevennetty tilinpito ja STEA avustukset mm. toimintatonni

[Sydänpiirit ja valtakunnalliset](#)

Kysymys STEA:lle:
Mikäli yhdistys siirtyy kevennettyyn tilinpitoon, voiko saada avustuksia mm. toimintatonni?

Alla vastaus STEA:lta
Hei,
*kevennettyyn tilinpitoon siirtyminen ei ole este avustuksen saamiselle. Yhdistysten, jotka miettivät siirtymistä kevennettyyn tilinpitoon, on kuitenkin hyvä huomioida STEA-avustusten osalta, että avustuksen saajan tulee joka tapauksessa raportoida avustuksista asetuksen mukaisesti. Lista vuosiselvityksen liitteenä toimitettavista raporteista löytyy STEAn avustusoppaasta kappaleesta 8 Avustusten valvonta ja raportointi. STEAn avustusopas: <https://www.stea.fi/wp-content/uploads/2022/03/STEA-avustusopas-2024-www.pdf>
Ystävällisin terveisin, Anne Hedman*

1. Kahdenkertainen tilinpito

Yhdistys voi hoitaa tilinpitonsa kuten tähänkin asti eli kirjanpitolain mukaan. Tilinpäätös on mahdollista laatia maksu- tai suoriteperiaatteen mukaan. On mahdollista, että avustuksen antaja tai toimivaltainen viranomaisen voi velvoittaa yhdistystä laatimaan kirjanpitonsa kahdenkertaisena.

- Kaikkia kirjanpitotapoja koskee myös se, että tilinpito ja tapahtumia koskeva aineisto on säilytettävä kuusi vuotta sen kalenterivuoden jälkeen, jota ne koskevat.

2. Yhdenkertainen tilinpito

Yhdenkertaisessa tilinpidossa tilinpäätöksen sijaan laaditaan vuosilaskelma. Vuosilaskelma pitää sisällään tuloslaskelman, joka noudattaa asetuksessa määriteltyä tuloslaskelmakaavaa sekä liitetietoina omaisuus-, saatava-, velka- ja vastuuluettelon sekä niiden vähennykset ja lisäykset tilivuoden aikana.

Tilinpidon jokaisen tapahtuman on perustuttava kuittiin tai muuhun tositteeseen. Tapahtumat on merkittävä tilinpitoon kassaperusteisesti aikajärjestyksessä ja ilman aiheetonta viivytystä.

Käteiskassassa olevien rahojen määrä on tarkastettava tilivuoden lopussa sekä tilivuoden aikana vähintään yhden kerran kassakirjan kanssa. Tarkastuksen suorittaa kaksi yhdistyksen jäsentä, jotka tekevät merkinnän tarkastuksesta kassakirjaan.

Käteiskassan rahavarat on saatettava tiliotteelle tallettamalla käteiskassan rahavarat tilille viipymättä, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa tapahtumasta. Jos käteiskassan yhteismäärä on enintään 300 euroa, tai yhdistyksen kokouksen päättämä pienempi euromäärä, riittää kuitenkin, että kassan varat talletetaan tilille ainoastaan tilivuoden päättyessä.

Yhdistyspalvelun aineistot

Yhdistyspalvelun aineistot

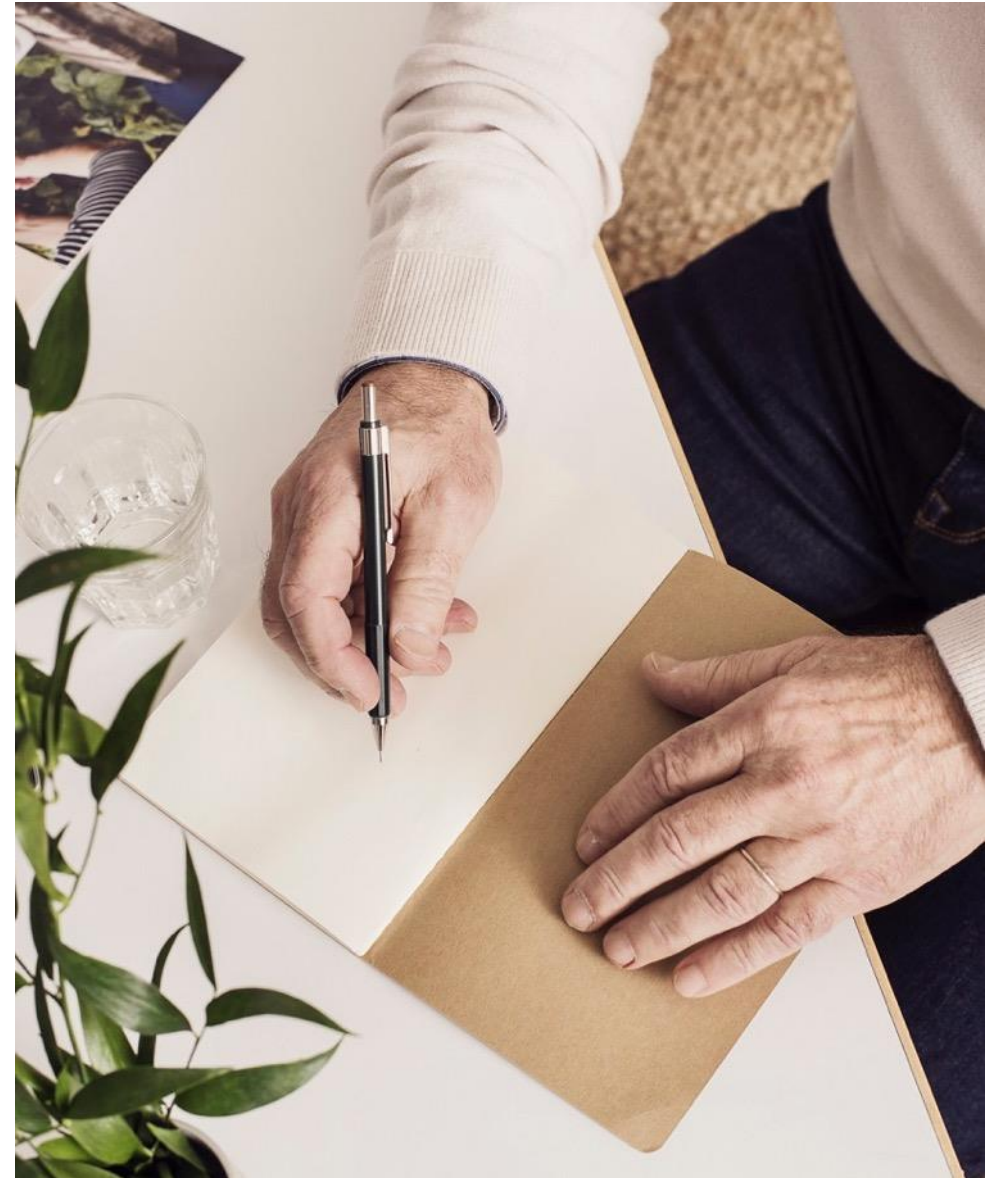
Yleisohjeistus sääntömuutoksesta:

[Sydänyhdistyksen sääntömuutos - Yhdistyspalvelu \(sydan.fi\)](https://sydan.fi)

- Tämän koulutuksen tallenne
- Tämän kokouksen materiaali
- Yksityiskohtainen ohje kokouksen kulusta, päätöksistä ja sääntömuutosilmoituksen teosta

Tulossa olevat aineistot

- **Suositus valtuutuksen muotoilusta (jäseneksi hyväksyminen)**
- **Kokouskutsu- ja esityslistamalleja**

Kiitos!